

3. ia u sying uba ngi mut ban buh symbai dei ban pdem shuwa kumba 30 minit ha ka dawai Dithane M- 45 lane ha ka dawai Ridomil MZ- 72 kumba 2.5 gm lane ½ siang sha ha ka shi litre ka um na ka bynta shi kilo u symbai.

4. Ha ki jaka rep ba la kynrei palat kane ka jingpang pyut dei ban khleh ia ka kyndew da ka dawai Ridomil.

Ki lad jingiada ynda lah dep thung ia u sying:

1. Lada iohi ba don ka jinglang um ha ka jaka rep dei ban tih da ki nala duid narud.
2. Lada iohi ba don ki jingthung kiba la pyni dak ba ki don ia kane ka jingpang shi syndon dei ban phut ia u tynrai dep nangta sa thang sha jngai.
3. Lada kynrei palat kane ka jingpang pyut man u snem dei ban rep noh da ki wei pat ki jait jingthung kum u riewhadem, u presbin , u motor lane u kba.

4.Ngi lah ruh ban pyndonkam da ki dawai thymmai kiba la don ia ki khniang jingpang kiba bha kiba lah ban ialeh pyrshah ia kane ka jingpang pyut ha u sying kum u *Trichoderma herzianum* bad u *Trichoderma virens*.

“KA JINGPANG PYUT HA U SYING BAD KI LAD BAN IADA IA KA”



La pynbit pynbiang da i:
Smt. R.W.Rangad
Subject Matter Specialist
(Plant Protection)

La pynmih bad pynsaphriang da:-

**U Programme Co-ordinator
Krishi Vigyan Kendra(KVK),
Jaintia Hills, Directorate
of Agriculture Govt. of Meghalaya
Rymphum Jowai-793150**



**KRISHI VIGYAN KENDRA
(KVK),
JAINTIA HILLS**



**DIRECTORATE OF AGRICULTURE
GOVERNMENT OF MEGHALAYA
RYMPHUM, JOWAI- 793150**

Ka Jing lamphrang:-

Ka ri India ka wan ba nyngkong ha ka jinglah ban pynmih ia u sying sa bud pat da ka ri China nadien. Ha ri India ia u Sying la thung ha ki jylla Kerala, Karnataka, Meghalaya, Sikkim, Himachal Pradesh bad ki wei ki wei ki jylla ha ka thain shatei lam mihngi . Ka jylla Meghalaya ka wan ba ar hadien ka jylla Kerela ha ka jing lah ban pynmih ia u sying. U sying ba mih na jylla Meghalaya u long u ba ioh nam bha ha pyrthei baroh namar u don ha u ia ka jingsma bad ka jingbang kawa bha kata kaba ki ong ka 'Oleresin' ha ka ktien nongwei.

Ka jingpang pyut ha u sying:-

Kane ka jingpang pyut lane ka jingpang 'soft rot' kaba ki ong ha ka ktien nongwei ka dei ka jingpang kaba ktah bha ia u sying ha ka jylla ka jong ngi bad ha kiwei kiwei ki jaka rep ha ri India. Kane ka jingpang pyut ka lah ban pynduh ia u sying ym tang ha ki jaka rep hynrei wat ha ki jaka ba buh symbai ruh. Kane ka jingpang pyut ha u sying ka dei na ka daw u khniang jingpang u ba kyrteng u *Pythium*.



Ka jaka rep sying ha Jaintia Hills ba la shah pynjulor da kane ka jingpang pyut

Don kumba 8 tylli ki jait species jong une u *Pythium* u ba lah ban pynduh ia u sying. Ha ri India la report ba don u *Pythium aphanidermatum*, *P.butleri* *P.myriotylum*, *P.graminicola*, *P.deiense*, *P.pleroticum* bad u *P.vexans*. Hynrei na kine baroh u *P.aphanidermatum* bad u *P.myriotylum* ki long kiba kham kynrei bha.

Ki daw jong ka jingpang pyut ha u sying:-

1. Ka jingpyndonkam ia u symbai uba la don lypa ia kane ka jingpang pyut.
2. Ka jinglang ka um ha ka jaka ba rep ia u sying.

Ki dak ki shin kiba ngi lah ban iohi :-

Kane ka jingpang pyut ha u sying ka sdang da kaba pyni ia ki dak ki shin ha ki sla. Ki sla ki kylla rong blad jyrngam bad ki kliar sla pat ki kylla rong stem. Kane ka jingkylla rong ka pur pat de suki suki sha poh u ktang bad ka wanrah ia ka jingswai ki sla bud pat de sa ka jingiap ki sla. Kane ka jingpang ka pur shapoh u symbai sying kumta u symbai u long jem bad kylla pyut noh

Ki lad jingiada:-

Kumno ban iada ia u sying ha ka por ba buh symbai :-

1. Jied ia u sying uba shait ba khlain khnang ba ki symbai ba buh ruh kin long kiba shait ba khlain bad ki ba lait na shibun ki jait jingpang.
2. Ha ka por ba khleng ia u sying ngi dei ban kynmaw ban peit bniah khnang ba ngin lait ban buh symbai ia u sying pyut.